

HÍRES GYŰJTŐK KÖNYVJEGYEI AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

ILLYÉS SÁNDOR LÁSZLÓ

110 éve született Illyés Sándor László (1906–1978) jogász, cserkész, hazai gyűjtőink „Nestora.”¹ Az olasz követség akkori jogtanácsosa, Dr. Pallay Aladár irodájában dolgozott 1932–1959-ig.²

Az 1930-as évek elején találkozott először a kisgrafikával, főként a családi eseményekhez kapcsolódó grafikák keltették fel az érdeklődését. A Lantos-féle antikvárium közleményeiben olvasott 1933-ban a Magyar Exlibris Gyűjtők Egyesületéről.³ Felvette a kapcsolatot Pinterits Tiborral, a MEGE főtitkárával, aki meghívta az egyesület összejöveteleire, melyeket szerdánként tartottak a Múzeum kávéházban. Illyés Sándor hamarosan bekerült a tisztikarba, jó kapcsolata alakult ki Lyka Károly elnökkel, dr. Arady Kálmán ügyvezető alelnökkel. Többféle posztot viselt, volt felügyelőbizottsági tag, pénztáros, titkár, végül 1942-től alelnök (a MEGE 1947-es feloszlataáig).⁴ Megalakulásától, 1959-től tagja volt a MEGE jogutódjaként létrejövő Kisgrafika Barátok Körének, hosszú időn át alelnöki minőségben működött. Részt vett a KBK számos budapesti és vidéki rendezvényén, előadásokat tartott, kiállításokat szervezett. A családi kisgrafikák népszerűsítésére előadást tartott „Kisgrafika a családban” címmel. A nemzetközi ex libris kongresszusok közül a budapesti (1970) mellett jelen volt Helsingörben (1972) és Bledben (1974). Egy ceglédi Fingesten-kiállításon kb. 200 lapot mutatott be gyűjteményéből. Dr. Pallay Aladár révén jó kapcsolatokat ápolt olasz grafikusokkal is.⁵

Gyűjteménye pontos számadatai nem ismertek, kb. 10-15 ezer darab körül lehetett. Ahogy írja: „Gyűjteményem rendezéséig negyvennégy év alatt nem tudtam eljutni. A grafikák megszámlálásához sem időm, sem erőm nincsen.”⁶

Semsey Andor fametszete, X2, op. 35 (1966), 90×90

Fő gyűjtési köre a joggal, Szent Györggyel kapcsolatos és a cserkész téma, ill. az alkalmi grafikák voltak, ezek gyűjteményében külön egységet képeznek. A Cserkész Szövetség tisztifegyelmi bíróságának tagja volt, részt vett többféle cserkész-megmozdulásban, ezért is kedvelte a cserkészszimbólumok grafikán való megjelenítését. Több mint 200 kisgrafikát készített a saját nevére szólóan. Első, cserkész témájú ex librisét Németh Nándor készítette, 1933-ban.⁷ Török János magyar és Michel Fingesten (1884–1943) osztrák grafikus műveit teljes körűen igyekezett beszerezni, utóbbi gyűjteménye 550 darabbal az országban a legnagyobb Fingesten-gyűjtemények közé tartozik.⁸

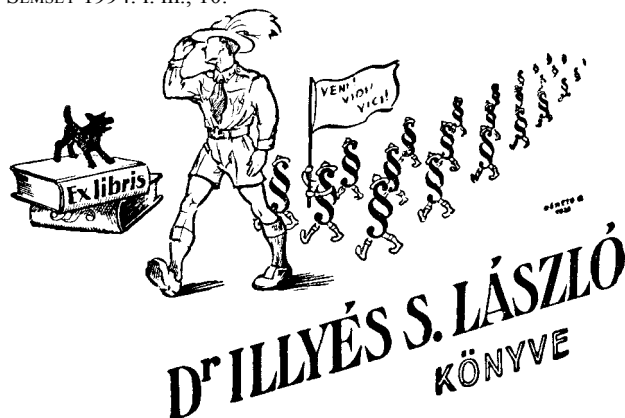
Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 153 (1981), 80×50

Az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményében Andruskó Károly, Fery Antal, Szűcs Pál, Petry Béla, Tempinszky István, Moskál Tibor, Radványi-Román Károly, Németh Nándor, Bordás Ferenc, Várkonyi Károly, Vadász Endre, Vecserka Zsolt, az olasz Enrico Vannuccini által készített ex librisei szerepelnek (Exl.I/1, 31–35, 41–53, 115, 118, 119, 122). Ezek motívumai közt található portré, cserkész tábor, cserkészliliom, könyv, nőalak mézeskalácsszívvvel. A Drahos István emléklapot (lásd 14. oldalon) 1968-ban, a grafikus halála évében készítette Várkonyi Károllyal. Csiby Mihály az 1974-es bledi nemzetközi ex libris kongresszusra, és 70. születésnapjára alkotott ex libriseket Illyés Sándor László részére. A feleség, Németh Erzsébet nevére is készültek ex librisek, Németh Nándor és Sassy Attila alkotásai (Exl.N/213, 215).

Illyés László 1978-ban, 72 éves korában hunyt el. Életében mindvégig lelkesen szolgált a kisgrafika ügyét.

Vasné dr. Tóth Kornélia

- 1 CSIBY Mihály: *In memoriam Dr. Illyés Sándor László*, Kisgrafika, 1979/1–2. sz., 29–30.
- 2 ILLYÉS Sándor László: *Bemutatjuk Dr. Illyés Sándor Lászlót*, Kisgrafika, 1977/1. sz., 28. (A továbbiakban: ILLYÉS 1977)
- 3 ILLYÉS 1977. i. m., 26.
- 4 ILLYÉS 1977. i. m., 28.
- 5 SEMSEY Andor: *Dr. Illyés Sándor László (1906–1978)*, Kisgrafika különszám, 1994., 11. (A továbbiakban: SEMSEY 1994)
- 6 ILLYÉS 1977. i. m., 28.
- 7 ILLYÉS 1977. i. m., 27.
- 8 SEMSEY 1994. i. m., 10.

Németh Nándor grafikája, P1 (1935), 55×80